

БібліоТек@

Бюлетень Української бібліотечної асоціації

В номері:

- 1 Офіційні новини | 2 Актуально | 3 Програмна діяльність
4 Освіта і наука | 5 Конкурси

Липень 2010 р.
Щоквартальник

1 Офіційні новини

Українська бібліотечна асоціація на захисті інтересів бібліотек

У цьому році ми відзначаємо п'ятнадцяту річницю з дня створення Української бібліотечної асоціації. Якими ж подіями ознаменовано цей період? Яку роль відіграє Асоціація в житті бібліотечної спільноти України?

Пріоритетами УБА були і залишаються:

- ✓ Консолідація бібліотечних фахівців для вирішення важливих проблем професійної діяльності;
- ✓ Підвищення професійного рівня бібліотечних працівників, особливо у нових напрямках бібліотечної справи;
- ✓ Зміцнення зв'язків з суспільством, створення позитивного і авторитетного образу бібліотекаря шляхом публікацій статей про бібліотечну діяльність, виступів бібліотекарів по радіо і телебаченню, за допомогою співпраці з місцевою владою та громадськими об'єднаннями.

УБА займає активну позицію щодо вирішення питань соціального захисту бібліотечних працівників, окремих колективів і галузі в цілому. І тут ми маємо чимало позитивних результатів.

Українська бібліотечна асоціація у співпраці з комітетом Верховної Ради України з питань культури і духовності та керівництвом Програми сприяння Парламенту України брала активну участь у підготовці проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (2000 р.). З ініціативи УБА були внесені стаття 14, що забороняє приватизацію бібліотек, та стаття 27, що забороняє виселення бібліотек із займаних ними приміщень без надання рівноцінних упорядкованих приміщень для обслуговування користувачів бібліотеки, роботи працівників та зберігання бібліотечних фондів.

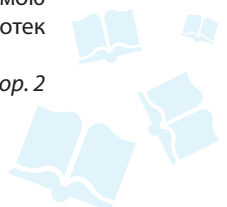
*Л.І.Ковальчук,
директор Публічної бібліотеки імені Лесі Українки м. Києва,
заслужений працівник культури України,
віце-президент Української бібліотечної асоціації*

У відповідь на клопотання УБА прийнята постанова Кабінету Міністрів України від 22.01.2005 р. №84, якою була встановлена надбавка до заробітної плати працівникам бібліотек за вислугу років. У червні 2007 р. з подання Асоціації Верховною Радою України внесені зміни до Закону України «Про порядок закупівлі товарів, робіт та послуг». Цими змінами закупівля книг та передплата періодичних видань були виведені зі сфери дії Закону. Ряд пропозицій УБА щодо підвищення заробітної плати бібліотечним працівникам, комплектування бібліотечних фондів, підключення бібліотек до мережі Інтернет враховані в постановах Кабінету Міністрів України, прийнятих за наслідками засідання, що відбулося 30 вересня 2009 р.

У березні цього року УБА звернулася листами до Прем'єр-міністра України Азарова М.Я. та Голови Верховної Ради України Литвина В.М з проханням передбачити в Державному бюджеті України на 2010 р. захищеними статтями коштів на придбання книг, передплату періодичних видань, підключення бібліотек до мережі Інтернет. Прем'єр-міністр дав доручення Міністру фінансів Ф.О.Ярошенку, Міністру культури і туризму М.А.Кулиняку та Міністру економіки В.П.Цушку знайти можливість вирішити порушені проблеми бібліотек України.

На адресу УБА надійшов лист Міністерства фінансів України про виділення у 2010 р. коштів на бібліотечні програми, що фінансуються з державного бюджету, а обсяги фінансування зросли у порівнянні з 2009 р. на 30-70%. У бюджеті 2010 р. передбачено також 22 млн. 900 тис. грн. на реалізацію програми «Забезпечення розвитку та застосування української мови» та 33 млн. грн. на видання за програмою «Українська книга». Ці видання мають надійти до бібліотек України безоплатно.

Продовження: стор. 2

Українська бібліотечна асоціація на захисті інтересів бібліотек

Початок: стор. 1

У травні цього року УБА звернулася також до голів обласних Рад та голів обласних адміністрацій з проханням взяти під контроль виконання доручення Прем'єр-міністра України щодо фінансування бібліотек. Верховна Рада АР Крим, Дніпропетровська, Кіровоградська, Рівненська, Чернігівська обласні Ради, Вінницька, Волинська, Житомирська, Рівненська, Сумська, Тернопільська, Херсонська, Хмельницька обласні, Севастопольська міська державні адміністрації своїми листами поінформували Президію УБА про прийняті ними рішення.

Останнім часом Асоціація орієнтує бібліотечних працівників України на застосування технологій адвокати для захисту прав бібліотек та їх користувачів. Яскравим прикладом цього був захист прав Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки м. Києва (колективного члена УБА) на одне з її приміщень, яке спільно провадили колектив бібліотеки, київська громада, громадські організації, засоби масової інформації. Було ініційовано цілий ряд звернень до Президента України від колективу бібліотеки, Президії УБА, Української асоціації видавців та книгорозповсюджувачів, Героїв України Бориса Олійника та Дмитра Павличка. Колектив бібліотеки звертався також до Верховної Ради України, Прем'єр-міністра України, Фонду держмайна України, генерального прокурора України, прокурора м. Києва. За участю представників Київської міської держадміністрації, Головного управління культури і мистецтв КМДА, засобів масової інформації бібліотекою було проведено декілька прес-конференцій. Протягом року відомий адвокат Андрій Федур безоплатно забезпечував правовий захист головної бібліотеки столиці. Відбулося 14 засідань судів різного рівня: від суду першої інстанції до Вищого господарського суду України та Верховного суду України і 12 лютого 2009 р. Господарський суд м. Києва прийняв остаточне рішення припинити провадження у справі без права повторного звернення до суду з приводу виселення бібліотеки.

Ситуація, в якій опинилася Публічна бібліотека ім. Лесі Українки, кампанія з її захисту набула широкого розголосу серед громадськості і всіх рівнів влади. Це вплинуло на прийняття 16 січня 2009 р. постанови Верховної Ради України «Про запровадження мораторію на виселення редакцій друкованих засобів масової інформації, закладів культури, у тому числі бібліотек, видавництв, книгарень, підприємств книгорозповсюдження», а також рішення Київради, що забороняє виселення установ культури з займаних приміщень.

Українська бібліотечна асоціація буде продовжувати лобювати перед органами державної влади та управління вирішення інших питань, важливих для життєдіяльності бібліотек нашої держави.

3 Програмна діяльність

25 червня у Виконавчому офісі УБА відбулося засідання секції з адвокати, під час якого розглядалася програма відзначення Всеукраїнського дня бібліотек 2010.

Українська бібліотечна асоціація з травня 2010 р. розпочала новий проект, підтриманий Програмою сприяння Парламенту України II, і продовжує діяльність з розбудови мережі ПДГ та надання методичної допомоги бібліотекам-учасникам.

До 25 липня всі бажаючі мали змогу підготувати і надіслати матеріали для перевидання методичних рекомендацій в межах даного проекту у вигляді витягів з планів і програм роботи, навчання користувачів, рекомендацій, заходів, описів «історій успіху», цікавих випадків, архівів виконаних складних довідок тощо.

Автори кращих робіт будуть запрошені до участі у науково-практичній конференції «Інформація органів влади для громадян у бібліотеці: пошук, доступ, консультування», що відбудеться у м. Керч (АР Крим) 7 – 10 вересня 2010 р.

* * *

16-17 вересня 2010 р. пройде Галицький бібліотечний форум, учасниками якого стануть обласні бібліотеки (універсальні, для юнацтва, для дітей) Львівської, Івано-Франківської, Тернопільської областей, директори (заступники) ЦБС Львівської області та бібліотекарі публічних бібліотек м. Львова.

УБА є співорганізатором цього форуму разом з колективним членом Асоціації - Громадською організацією «Форум видавців», обласним управлінням культури Львівської облдержадміністрації, Львівською обласною універсальною науковою бібліотекою та Львівською обласною бібліотекою для дітей.

Форум присвячений актуальним питанням розвитку українського бібліотечного середовища та ролі УБА.

За більш детальною інформацією звертайтеся до члена Президії УБА Лугової Л.А. (e-mail: lluhova@gmail.com).

Запрошуємо всіх бажаючих!

* * *

З 17 травня по 1 липня 2010 р. було проведено Всеукраїнське опитування бібліотекарів про діяльність Української бібліотечної асоціації. Дослідження мало на меті визначити, наскільки успішно Асоціація задовольняє потреби своїх членів, встановити шляхи, якими Асоціація може розширити членство, створювати умови для активності членів, сприяти задоволенню їхніх потреб.

Всього було зібрано близько 700 анкет, які надходили з Волинської, Донецької, Закарпатської, Львівської, Миколаївської, Сумської, Тернопільської, Херсонської, Черкаської областей та міста Києва. Найактивнішими виявилися бібліотекарі Донеччини.

Дякуємо всім за співпрацю. Ваша думка дуже важлива для нас.

Інформацію про якісні та кількісні результати опитування чекайте в наступному номері бюлетеня.

Освітня та наукова діяльність як один з пріоритетів УБА

Національні бібліотечні асоціації світу роблять суттєвий внесок у розвиток бібліотечної справи, професії, освіти. Діяльність УБА протягом останніх років була підпорядкована місії, визначеній у її Стратегії «Зробимо бібліотеку символом демократії» на 2006-2010 рр., яку логічно продовжила нова Стратегія УБА на 2010-2014 рр. Цей період для УБА позначився досить активною науково-освітньою діяльністю і тут можна виділити декілька напрямів:

1) освітня діяльність в межах певних проєктів

Насамперед, це освітня діяльність в межах проєкту "LEAP" (завершення тренінгів для публічних бібліотек, проведення семінарів, круглих столів тощо). Активна роль у реалізації цього проєкту належить Центру безперервної інформаційно-бібліотечної освіти УБА, який створено у партнерстві з Національною академією керівних кадрів культури та мистецтв (НАКККІМ).

У 2008 р. Президентом УБА (нині віце-президентом) Пашковою В.С. та членом президії УБА (нині президентом) Шевченко І.О. розроблено концепцію освітньої діяльності УБА в межах програми "Глобальні бібліотеки" (в Україні - "Бібліоміст"), яку адмініструє Рада Міжнародних Наукових Досліджень та Обмінів (IREX). В межах цієї програми 30.09.2009 р. у Всеукраїнський день бібліотек відбулося урочисте відкриття Головного тренінгового центру (ГТЦ) УБА в Києві у партнерстві з НАКККІМ, у якому розпочата активна діяльність з підготовки бібліотекарів і тренерів за програмою «Бібліоміст». Цьому передувала серйозна робота з розробки відповідної навчальної програми "Організація та управління змінами у публічній бібліотеці в умовах інформатизації та соціально-економічних перетворень", яка складається з трьох модулів. Саме за цією сучасною програмою із застосуванням активних форм навчання, новітніх методів, використання інформаційних технологій проводяться тренінги у ГТЦ та у регіональних тренінгових центрах. Наразі триває підготовка нових навчальних програм, які детальніше розкриватимуть питання адвокаційної діяльності бібліотек, використання технологій веб 2.0 та інтелектуальної свободи і доступності інформації.

У 2006-2008 рр. УБА була партнером у реалізації міжнародного проєкту TEMPUS "EduVisIm: "Адаптивні інформаційні та комунікативні технології для освіти учнів в Україні". В межах цього проєкту УБА здійснювала консультативну допомогу, привертала увагу до ролі бібліотек у наданні доступу до інформації користувачам з обмеженнями зору. УБА організувала декілька всеукраїнських та міжнародних семінарів, зокрема, у м.Києві, м.Рівне, м.Херсон. Партнерами Асоціації виступали ОУНБ, Центральна спеціалізована бібліотека для сліпих ім. М.Островського, Посольство США в Україні, Гете-Інститут та НАКККІМ.

2) безпосередня науково-освітня діяльність членів Президії та членів УБА

Вона реалізується у вузах культури і мистецтв України (ХДАК, КНУКІМ, НАКККІМ), де просуваються прогресивні ідеї і технології Загуменною В., Кушнарєнко Н., Новальською Т., Саприкіним Г., Скарн В., Хіміч Я., Шевченко І., Ярошенко Т. та ін.

3) організація науково-освітніх поїздок

У відповідь на запити членів УБА, з метою підвищення їхньої кваліфікації організуються науково-освітні тури для вивчення досвіду провідних зарубіжних бібліотек та

навчальних закладів, що готують бібліотечних фахівців. Після поїздок учасники розповсюджують набуті знання на конференціях, на шпальтах професійної преси і, що найголовніше, запроваджують у практику роботи українських бібліотек.

Так, останніми роками члени УБА відвідали Данію (у партнерстві з бібліотекою м.Орхус, Данія), Білорусь, Польщу (у партнерстві з Польською спілкою бібліотек та за підтримки програми «Бібліоміст»), Францію (у партнерстві з Французьким культурним центром), Іспанію (на запрошення Бібліотечної асоціації Каталонії). Учасниками таких програм також стають представники бібліотек-переможниць Всеукраїнського конкурсу «Бібліотека року».

4) науково-освітня діяльність в межах наукових форумів, конференцій, «круглих столів», семінарів

В полі уваги УБА знаходяться проблеми інформаційно-бібліотечного обслуговування етнічно та економічно різноманітного населення. УБА доводила до бібліотечного загалу важливість і шляхи вдосконалення надання рівноправного та вільного доступу до бібліотечних послуг, сприяла підвищенню їх якості та розширенню номенклатури, професіоналізації бібліотекарів з питань соціального залучення, ліквідації інформаційної та технологічної нерівності. Під час конференцій і семінарів завжди наголошується на важливості дотримання принципів інтелектуальної свободи та протистояння цензурі.

Ці проблеми розглядаються Асоціацією і в контексті залучення до міжнародного руху Відкритого доступу до знань, під час міжнародних науково-практичних конференцій "Informatio", в яких УБА була співорганізатором. Члени УБА і більш широке коло бібліотекарів скористалися з організованих Асоціацією семінарів "Управління проєктами з оцифрування в бібліотеці" у партнерстві з Книжковою палатою України, бібліотекою Національного технічного університету України "КПІ", Асоціацією "Інформатіо-Консорціум", Центром інформаційних ресурсів Посольства США в Україні.

На семінарах і конференціях, організованих УБА, розглядаються проблеми авторського права в цифровому середовищі, електронних ресурсів для науки та освіти, інноваційного розвитку бібліотек, доступу до знань через Електронну бібліотеку та центри знань України, доступу до інформації органів влади для громадян у публічній бібліотеці та ін. УБА є постійним організатором та учасником Міжнародної конференції «Крим», в межах якої з ініціативи Асоціації проводяться всеукраїнські заходи конференції.

Таким чином, можна констатувати, що науково-освітня діяльність УБА є досить продуктивною, сприяє розвитку бібліотечної професії, ознайомленню бібліотечної громадськості з сучасними вітчизняними і зарубіжними теоретичними концепціями і практичними напрацюваннями, що є внеском у бібліотекознавство та розвиток безперервної бібліотечно-інформаційної освіти. Водночас, УБА необхідно просувати взаємодію з навчальними закладами, що готують фахівців бібліотечно-інформаційної сфери, знайти шляхи впливу на формування бібліотечної освітньої політики на державному рівні.

Матеріал підготовлено членом Президії УБА, проф. В.В.Загуменною на основі використання опублікованих і неопублікованих джерел, веб-сайту та блогу УБА, матеріалів звіту Президента УБА В.С.Пашкової за 2006-2009 рр.

Всеукраїнський конкурс «Бібліотека року 2010»

Президія УБА оголосила щорічний Всеукраїнський конкурс «Бібліотека року».

Термін подання документів – **до 1 вересня 2010 року.**

Умови конкурсу викладені у **Положенні про Всеукраїнський конкурс на здобуття звання «Бібліотека року» для бібліотек України.**

Затверджено Президією УБА 16 січня 2008 р.

Це Положення про конкурс на здобуття звання «Бібліотека року» для бібліотек усіх систем і відомств України (далі - Конкурс) визначає мету та умови участі у Конкурсі, порядок його проведення, оцінювання номінантів і визначення переможця.

1. Загальні положення

1.1. Конкурс організовується та проводиться Українською бібліотечною асоціацією (далі - УБА) серед бібліотек України, незалежно від відомчого підпорядкування, на засадах відкритості, прозорості та гласності, без будь-яких обмежень відповідно до порядку, встановленого цим Положенням.

1.2. Мета Конкурсу:

- ✓ підвищення престижу бібліотек у суспільстві, ролі бібліотек у соціокультурному та інформаційному просторі країни;
- ✓ стимулювання творчої ініціативи бібліотек України у наданні безперешкодного доступу до інформації та підвищенні якості бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів на умовах оперативності, доступності, комфортності;
- ✓ визначення кращих інновацій у галузі бібліотечно-інформаційних технологій, ідей, що сприяють ефективній роботі українських книгозбірень.

1.3. Для підготовки та проведення Конкурсу створюється журі Конкурсу.

1.4. Склад журі Конкурсу затверджується щороку наказом президента УБА. До журі Конкурсу включаються члени Президії УБА та інші впливові та знані в Україні особи.

1.5. За результатами Конкурсу, на умовах та у порядку, встановлених у цьому Положенні, визначаються переможці Конкурсу.

1.6. Інформаційний супровід Конкурсу забезпечують професійні журнали «Бібліотечна планета», «Бібліотечний форум України», «Вісник Книжкової палати України».

2. Оргкомітет Конкурсу

2.1. Функції оргкомітету Конкурсу (далі - Оргкомітет) виконує Президія УБА;

2.2. Оргкомітет доводить до відома бібліотечної громадськості України інформацію про термін та умови конкурсу;

2.3. Затверджує форми заявок на участь у Конкурсі та перелік документів і матеріалів, необхідних для участі;

2.4. Затверджує перелік учасників Конкурсу за результатами попереднього розгляду поданих заявок, документів і матеріалів, необхідних для участі;

2.5. Координує роботу членів журі;

2.6. Виконує інші функції, необхідні для організації та проведення Конкурсу.

3. Умови Конкурсу

3.1. Заявки на участь у Конкурсі приймаються Оргкомітетом до 1 вересня щороку

3.2 Заявки на участь у Конкурсі повинні містити:

- ✓ лист – рекомендацію від обласного (регіонального) осередку УБА;
- ✓ опис впроваджені інновації або реалізованого проекту, завдяки яким бібліотека може претендувати на звання «Бібліотека року» - в довільній формі, до 6 сторінок друкованого тексту (формат А4, розмір шрифту 12);
- ✓ документи, що підтверджують впровадження інновації або реалізованого проекту;
- ✓ матеріали, ілюструють ефективність впроваджені інновації або реалізованого проекту (статті, фото, відеозаписи, відгуки читачів тощо).

3.3. Оголошення результатів Конкурсу відбувається щороку, до 30 вересня - Всеукраїнського дня бібліотек.

4. Фінансове забезпечення конкурсу

4.1. Фінансування Конкурсу здійснює УБА;

4.2. Для забезпечення підготовки, проведення Конкурсу та нагородження переможців в установленому порядку можуть залучатися благодійні внески, спонсорська допомога та інші надходження, не заборонені законодавством України.

Адмініструє конкурс член Президії УБА, директор Центральної бібліотеки ім. М.Л.Кропивницького м. Миколаєва Тверда Т.В.

Документи необхідно надсилати за адресою:

Конкурс «Бібліотека року 2010»

Центральна міська бібліотека ім. М.Л.Кропивницького
вул. Потьомкінська, 143-а, м. Миколаїв 54003

Журі Всеукраїнського конкурсу «Бібліотека року 2010»:

1. Тверда Т.В., член Президії УБА, директор Центральної бібліотеки ім. М.Л.Кропивницького м. Миколаєва.

2. Ярошенко Т.О., кандидат історичних наук, член Президії УБА, директор Наукової бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська Академія».

3. Цуріна І.О., зав. відділу наукового аналізу та розвитку бібліотечної справи Національної парламентської бібліотеки України (за згодою).

4. Хемчян І.І., зав. відділу наукового та прикладного бібліотекознавства Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В.О.Сухомлинського (за згодою).

5. Романюк О.І., зав. наук.-метод. відділу Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки м. Києва (за згодою).

Почесні відзнаки Української бібліотечної асоціації

Президією УБА до Всеукраїнського дня бібліотек також будуть присвоєні почесні відзнаки Української бібліотечної асоціації у таких номінаціях:

- ✓ За внесок у розвиток бібліографії та бібліографознавства;
- ✓ За внесок в бібліотекознавство;
- ✓ За внесок в бібліотечну освіту;
- ✓ За відданість бібліотечній справі;
- ✓ Бібліографічний посібник року.

Положення про почесні відзнаки читайте у розділі веб-сайту УБА «Почесні відзнаки і грамоти»

<http://www.uba.org.ua/htdocs/modules/content/index.php?id=25>

Клопотання про присвоєння почесної відзнаки слід надсилати на адресу Виконавчого офісу УБА до 10 вересня 2010 р.

Засновник, редакція, видавець: Всеукраїнська громадська організація «Українська бібліотечна асоціація».

Головний редактор: Шевченко І.О.

Випускаючий редактор – Сошинська Я.Є.

Технічний редактор - Бояринова О.Є.

Наклад – 1000 примірників.

Розповсюджується безкоштовно.

Адреса редакції і видавця: вул. Велика Васильківська 12, оф. 5, м. Київ, 01004

Щоквартальник друкується: ТОВ «Рема-Прінт», м. Київ, вул. Ремонтна, 13, тел. (044) 486-80-04

© Українська бібліотечна асоціація, 2010

Використання у будь-якій формі матеріалів, що опубліковані в бюлетені, узгоджується з редакцією. Посилання на видання обов'язкові.